

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitter van het algemeen bestuur van de veiligheidsregio
Noord-Holland Noord,
mevrouw A.M.C.G. Schouten
Postbus 53
1800 BC ALKMAAR

Datum 18 juli 2023
Onderwerp Inzet Brandweerassistent en First Responder

Geachte mevrouw Schouten,

Inleiding

De Inspectie Justitie en veiligheid (hierna: Inspectie) heeft zich verdiept in de brandweezorg in de veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Aanleiding hiertoe is de inzet van Brandweerassistenten en First Responders in deze regio. Deze functies komen niet voor in het Besluit personeel Veiligheidsregio's. De inzet van deze functionarissen heeft betekenis voor het standaard brandweeroptreden.

De Inspectie heeft in 2022 documenten opgevraagd en gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en met vertegenwoordigers van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Daarbij is een eerste beeld gevormd.

Daarna verschenen persberichten omtrent de inzet van deze functionarissen en de onrust die dit opriep binnen de veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Aangezien de ontwikkelingen en betekenis rondom de inzet van Brandweerassistenten en First Responders nog niet helemaal helder waren, besloot de Inspectie in maart 2023 opnieuw contact te zoeken met de veiligheidsregio. Om het vraagstuk verder uit te diepen zijn in april en mei 2023 interviews gehouden met beleidsverantwoordelijken, de ondernemingsraad, uitvoerenden en leden van het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio. Uit de gesprekken blijkt bij alle deelnemers een grote betrokkenheid, inzet en loyaliteit bij dit onderwerp.

Het beeld van de Inspectie is dat de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord zoekt naar nieuwe mogelijkheden om de instroom van vrijwillige brandweered medewerkers te vergroten dan wel vrijwilligers te behouden en daarmee het risico wil verkleinen dat brandweerposten moeten worden gesloten vanwege het gebrek aan opgeleid personeel.

Inspectie Justitie en Veiligheid

Hoge Nieuwstraat 8
2514 EL Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie-jenv.nl

Contactpersoon

contact@inspectie-jenv.nl

Projectnaam

Regulier toezicht:
Brandweerassistent en First Responder

Ons kenmerk

4782882

Kopie aan

Directeur Veiligheidsregio
Noord-Holland Noord, de heer
K. Taneja
Directoraat Generaal Politie en
Veiligheidsregio's, mevrouw M.
Vogelzang

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord heeft op grond van artikel 3.1.5¹ van het Besluit veiligheidsregio's in 2018 toestemming verleend om een pilot te starten en hiermee te onderzoeken of het inzetten van Brandweerassistenten mogelijk is. Deze pilot duurt nog steeds voort. Het Algemeen bestuur heeft op 4 december 2020 ingestemd met het risicomodel en experiment First Responder in Groet. Deze pilot duurt nog steeds voort.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
18 juli 2023

Ons kenmerk
4782882

Voor de functie van Brandweerassistent is een regionale aangepaste opleiding ontwikkeld: dit is een vereenvoudigde versie van de landelijk erkende manschappenopleiding. Daarnaast is ruim aandacht besteed aan een training voor mentale weerbaarheid.

Voor de functie van First Responder is aan de opleiding tot Brandweerassistent een korte opleiding toegevoegd waarin specifieke aspecten van deze functie zijn toegevoegd. Voor een leidinggevende aan First Responders is een regionaal aangepaste opleiding ontwikkeld: dit is een sterk vereenvoudigde versie van de landelijk erkende bevelvoerdersopleiding. Ook bij deze opleiding is ruim aandacht besteed aan een training voor mentale weerbaarheid.

Voor beide functies zijn risico-inventarisaties en -evaluaties (RI&E's) opgesteld die de risico's in kaart brengen en beheersmaatregelen voorstellen. Deze RI&E's zijn aan de ondernemingsraad voorgelegd en voor zover de Inspectie bekend is, heeft de Ondernemingsraad met de RI&E van de Brandweerassistent ingestemd. Voor de RI&E voor de First Responder was in april 2023 nog geen instemming verleend.

De regionaal commandant heeft het concept First Responder en Brandweerassistent toegelicht bij de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV). De RCDV ziet geen toekomst op korte en middellange termijn voor de functie van First Responder. Voor de functie van Brandweerassistent lijkt meer draagvlak te bestaan en heeft de Raad geadviseerd dit in te brengen bij de vakraden. Medewerkers van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord hebben inmiddels overlegd met de betreffende vakraden.

Bevindingen

De Inspectie heeft geconstateerd dat de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord intensief naar mogelijkheden zoekt om de brandweezorg voor de toekomst te borgen.

Pilots en eerste resultaten

Voor het onderzoeken van de mogelijkheden van de functie Brandweerassistent loopt al een pilot vanaf 2019. Sinds 2021 loopt een proef met First Responder in het dorp Groet. Deze First Responders zijn uitgemonteerd als reguliere brandweereenheden.

De eerste resultaten die zijn bereikt, wijzen erop dat vereenvoudiging van de opleiding, de duur van de opleiding en het verminderen van het takenpakket (en

¹ [1](#) In afwijking van [artikel 3.1.2, eerste lid](#), kan het bestuur van de veiligheidsregio besluiten tot een andere samenstelling van basisbrandweereenheden, mits daarmee wordt voorzien in een gelijkwaardig niveau van brandweezorg en geen afbreuk wordt gedaan aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel.

[2](#) Toepassing van het eerste lid doet geen afbreuk aan de afspraken, bedoeld in [artikel 51, vijfde lid, van de wet](#).

daarmee de vermindering van de oefenbelasting) leidt tot de gewenste toename van het aantal vrijwilligers: burgers vinden het aantrekkelijk om in korte tijd opgeleid te worden voor een brandweerfunctie en hierdoor iets te kunnen betekenen voor hun directe leefomgeving. Het takenpakket van deze functionarissen is gereduceerd en dit betekent dat door de veiligheidsregio aanvullende maatregelen (zoals het alarmeren van een tweede brandweerpost) zijn genomen om de vereiste basisbrandweezorg te borgen.

Inspectie Justitie en Veiligheid

Datum
18 juli 2023

Ons kenmerk
4782882

Toets aan wet- en regelgeving

Bij ministeriele regeling worden per functie regels gesteld over de kerntaken en competenties. Het begrip functie moet worden gelezen als een samenstel van te verrichten werkzaamheden. Alle operationele functies binnen de brandweer zijn vastgelegd in het Besluit personeel veiligheidsregio's. Het bestuur van de veiligheidsregio draagt zorg dat personen met een in het besluit genoemde functie voldoen aan de bij de ministeriele regeling te stellen regels. De functies Brandweerassistent en First Responder zijn niet in het Besluit personeel veiligheidsregio's vastgelegd.

Het traject ter wijziging of toevoeging van brandweerfuncties zoals deze, dient te verlopen via het Nederlands Instituut voor Publieke Veiligheid. Indien de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV) het voorstel tot toevoeging van deze functies onderschrijft, voorziet zij dit van een positief advies tot aanpassen dan wel opstellen van een kwalificatiedossier aan het Veiligheidsberaad (VB). Het Veiligheidsberaad biedt het kwalificatiedossier voorzien van een advies vervolgens aan, aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). Uitontwikkelde kwalificatiedossiers die het ontwikkeltraject hebben doorlopen, worden voorzien van een positief advies door de RCDV/VB ingediend bij het Ministerie van JenV ter vaststelling.

Geconstateerd is dat de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord dit traject niet heeft gevolgd en dat beide pilots nog steeds doorlopen.

Aanbevelingen

De Inspectie beveelt aan dat het bestuur van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord ervoor zorg draagt dat de pilots in tijd, opdracht en opgave afgebakend zijn en specifiek zijn in het verzamelen van benodigde data. Op die wijze kan worden vastgesteld wat de meerwaarde is van beide concepten, en wat dit vraagt voor de opleidingen, de bijscholingen en het oefenen. Daarbij wordt extra aandacht gevraagd voor de veiligheid van de medewerkers, met name in die situaties waarin men omwille van een redding wil optreden daar waar men niet voor is opgeleid maar wel de middelen ertoe heeft.

De Inspectie beveelt aan dat het vastgestelde formalisatietraject van de beoogde functies dient te worden doorlopen alvorens deze functies worden ingesteld. Aanbevolen wordt om het ministerie van Justitie en Veiligheid, te weten het Directoraat Generaal Politie en Veiligheidsregio's (DGPenV) in het gehele traject te betrekken.

De Inspectie heeft tevens vastgesteld dat de post Groet niet herkenbaar is als First Responder. Geadviseerd wordt om in de uitmonstering dit onderscheid te maken, zodat bijstand ontvangende korpsen weten met wie ze te maken hebben.

Tot slot

De Inspectie is ervan overtuigd dat de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord veel zorg heeft besteed aan het vormgeven van de pilots, de opleidingen en trainingen en de extra zorg voor mentale weerbaarheid van de mensen die in de pilots betrokken zijn. De Inspectie spreekt de hoop uit dat zowel in de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord als in andere veiligheidsregio's goede gedragen concepten kunnen worden ontwikkeld die aantrekkelijk zijn voor burgers om vrijwilliger bij de brandweer te worden en te blijven.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid****Datum**
18 juli 2023**Ons kenmerk**
4782882

Hoogachtend,

P.C.J. Neuteboom

Hoofdinspecteur-directeur Politie, Security en Crisisbeheersing